

Vergaderjaar 2019–2020

35 350 XVI

Wijziging van de begrotingsstaat van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (XVI) voor het jaar 2019 (wijziging samenhangende met de Najaarsnota)

Nr. 2

MEMORIE VAN TOELICHTING
Ontvangen 26 november 2019

A. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING BIJ HET WETSVORSTEL

Wetsartikel 1

De begrotingsstaten, die onderdeel zijn van de Rijksbegroting, worden op grond van artikel 1, derde lid, van de Comptabiliteitswet 2016 elk afzonderlijk bij de wet vastgesteld en derhalve ook gewijzigd. Het onderhavige wetsvoorstel strekt ertoe om voor het jaar 2019 wijzigingen aan te brengen in de departementale begrotingsstaat van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

De in de begrotingsstaten opgenomen begrotingsartikelen worden in onderdeel B van deze memorie van toelichting toegelicht (de zgn. begrotingstoelichting).

Tevens wordt in onderdeel B een actueel beeld gegeven van de uitgaven behorend tot het Uitgavenplafond Zorg (UPZ) in het jaar 2019.

De Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,

H.M. de Jonge

De Minister voor Medische Zorg,

B.J. Bruins

B. BEGROTINGSTOELICHTING

1 Leeswijzer

De mutaties in deze suppletoire begroting bestaan uit herschikkingen binnen de begrotingsuitgaven, overboekingen van en naar andere begrotingshoofdstukken, financieringsverschuivingen en middelen die ten laste of ten gunste van het generale beeld aan de begroting van VWS worden toegevoegd of vrijvallen.

De gepresenteerde cijfers sluiten aan bij de Najaarsnota 2019, die de Minister van Financiën aan de Tweede Kamer aanbiedt.

Om de leesbaarheid van de toelichting op de beleidsartikelen te bevorderen zijn de volgende uitgangspunten toegepast:

- Naast de beleidsmatig relevante mutaties worden de mutaties toegelicht als het totale mutatiebedrag voor de uitgaven en ontvangsten op de instrumenten binnen een subartikelonderdeel hoger is dan € 2,5 miljoen. Het totale mutatiebedrag is de som van de mutaties bij de Miljoenennota en de overige mutaties 2^e suppletoire begroting. Eveneens kunnen bedragen onder deze norm worden toegelicht indien politiek relevant.
- Voor wat betreft de verplichtingenmutaties wordt per artikel enkel het saldo weergegeven. In een enkel geval wordt bij zeer grote verplichtingenmutaties een toelichting gegeven.

Voor wat betreft de uitgaven en ontvangsten behorend tot het Uitgavenplafond Zorg worden mutaties die groter zijn dan € 10 miljoen toegelicht.

2 Overzicht belangrijkste (beleidsmatige) uitgaven- en ontvangstenmutaties 2019 (najaarsnota)

Tabel 1 Overzicht belangrijkste suppletoire uitgavenmutaties 2019 (bedragen x € 1.000)

Vastgestelde begroting 2019		16.471.358
Stand eerste suppletoire begroting		17.447.572
Belangrijkste suppletoire mutaties	artikelnummer	uitgaven 2019
1) Kasschuif Versnellingsprogramma informatie-uitwisseling patiënt en professional (VIPP) ggz	2	- 28.990
2) Subsidieregeling onverzekerde personen	2	14.000
3) Kasschuif Stimuleringsregeling E-health Thuis	3	- 21.300
4) Bijdrage in de kosten van kortingen (BIKK)	3	22.000
5) Bijdrage Wlz	3	50.000
6) Kasschuif Sectorplan Plus	4	- 23.800
7) Opleidingsplaatsen in de ggz	4	- 15.000
8) Kasschuif Maatschappelijke Diensttijd	4	- 33.741
9) ZonMw programma's	4	- 14.500
10) Vangnet cruciale jeugdhulp (Jeugdautoriteit)	5	- 20.000
11) Middelen Transitieautoriteit Jeugd	5	- 33.500
12) Subsidieregeling Bouw en onderhoud van sportaccommodaties	6	- 15.000
13) Regeling Specifieke uitkering stimulering sport voor sportaccommodaties	6	22.000

14) Uitkeringen wetten voor oorlogsgetroffenen	7	- 11.000
15) Zorgtoeslag	8	- 10.000
16) Verhoging Zorgtoeslag	8	15.400
17) Overige mutaties		145.575
Stand tweede suppletoire begroting 2019		17.489.716

Toelichting belangrijkste uitgavenmutaties

1. Kasschuif Versnellingsprogramma Informatie-uitwisseling Patiënt en Professional (VIPP) ggz

De middelen voor het Versnellingsprogramma informatie-uitwisseling patiënt en professional (VIPP) komen in 2019 niet volledig tot besteding en worden doorgeschoven naar latere jaren.

2. Subsidieregeling onverzekerde personen

De kosten voor de subsidieregeling medisch noodzakelijke zorg aan onverzekerden, vallen hoger uit dan begroot. De oorzaken van de stijging van het gebruik van de regeling zijn divers zoals: De bredere reikwijdte van de doelgroep van onverzekerden (het vervallen van verzekeringsplicht), verlenging van de meldingstermijn en grotere bekendheid van de regeling als gevolg van voorlichtingsactiviteiten.

3. Kasschuif Stimuleringsregeling E-health thuis

De bijdragen die worden gedaan vanuit de stimuleringsregeling blijven achter bij de verwachting. Na een aanpassing bij de miljoenennota vindt hier een tweede aanpassing plaats omdat is gebleken dat de middelen voor 2019 nodig zijn voor de uitbetaling van projecten in 2020.

4. Bijdrage in de kosten van kortingen (BIKK)

De uitgavenraming BIKK is op basis van de actuele raming van het Centraal Planbureau naar boven bijgesteld (€ 22,0 miljoen).

5. Bijdrage Wlz

De rijksbijdrage aan de Wlz wordt aangepast naar aanleiding van de actuele raming van het Centraal Planbureau.

6. Sectorplan Plus

SectorplanPlus kent meerjarige tijdvakken, waarbij de uitgaven in meerdere jaren vallen. Om de verdeling van de budgetten op de liquiditeitsbehoefte over de tijdvakken te laten aansluiten vindt een kasschuif plaats.

7. Opleidingsplaatsen in de ggz

In het hoofdlijnenakkoord ggz zijn voor het jaar 2019 middelen gereserveerd voor extra plaatsen ggz-opleidingen. Deze middelen worden deels via de beschikbaarheidsbijdrage (premie) betaald. Daarom vindt een mutatie van artikel 4 van de VWS-begroting naar deze sector plaats.

8. Kasschuif Maatschappelijke Diensttijd

Belangrijkste oorzaak van de schuif is dat de bevoorschotting van de projecten die per 1 januari 2020 zullen starten, in januari 2020 zal plaats vinden.

9. ZonMw programma's

Bij ZonMw wordt gewerkt met vastgestelde budgetten voor de uitvoering van de programma's. Deze worden niet geïndexeerd. Hierdoor valt de loonbijstelling in 2019 incidenteel vrij. De ruimte is incidenteel omdat bij vervol- en nieuwe programma's meer budget nodig is omdat de kosten zijn toegenomen door loon- en prijsontwikkelingen. Het gaat hierbij onder andere om lagere uitgaven voor het programma Zorgevaluatie en gepast gebruik. Verder is vertraging opgetreden bij de programma's Topzorg, voorwaardelijke toelating en Doelmatigheidsonderzoek.

10. Vangnet cruciale jeugdhulp (Jeugdautoriteit)

Er is € 20 miljoen als kasschuif doorgeschoven naar 2020. Deze middelen zijn als vangnet vanuit het gemeentefonds beschikbaar gesteld voor de periode 2019-2021 ten behoeve van de continuïteit van cruciale jeugdhulp, in de vorm van tijdelijke liquiditeitssteun voor instellingen.

11. Middelen Transitieautoriteit Jeugd

De verwachting is dat € 33,5 miljoen uit de regeling Transitieautoriteit Jeugd niet beschikbaar wordt. Daarnaast is vanuit het veld een grote vraag om financiële ondersteuning voor de transformatie van grootschalige gesloten jeugdhulpaccommodaties naar gezinsgerichte kleinschalige voorzieningen.

12. Subsidieregeling bouw en onderhoud van sportaccommodaties

De subsidieregeling bouw en onderhoud sportaccommodaties is sinds 1 januari 2019 opengesteld. De subsidieregeling zit in de beginfase en de verwachting is dat in 2019 niet het volledige bedrag tot besteding komt.

13. Regeling specifieke uitkering stimulering sport voor sport-accommodaties

Deze middelen worden ingezet voor de ontwikkeling en instandhouding van sportaccommodaties en de aanschaf van sportmaterialen door gemeenten.

14. Uitkeringen wetten voor oorlogsgetroffenen

Als gevolg van een sterkere daling van het aantal personen dat gebruik maakt van de regelingen voor voormalig verzetsdeelnemers en oorlogsgetroffenen wordt het budget met € 11 miljoen naar beneden gesteld.

15. Zorgtoeslag

De uitgavenraming zorgtoeslag is op basis van de actuele raming van het Centraal Planbureau naar boven bijgesteld.

16. Verhoging Zorgtoeslag

In het kader van de koopkrachtbesluitvorming over 2020 is de zorgtoeslag structureel verhoogd. De uitbetaling van de zorgtoeslag in januari 2020 valt in december 2019, daarom valt € 15,4 miljoen in 2019.

Tabel 2 Overzicht belangrijkste suppletoire ontvangstenmutaties 2019 (bedragen x € 1.000)

Vastgestelde begroting 2019			87.563
Stand eerste suppletoire begroting			134.273
Belangrijkste suppletoire mutaties	artikelnummer	uitgaven 2019	
1) Hogere ontvangsten door te hoge bevoorschotting RIVM	1	8.900	
2) Terugontvangsten aan CIZ verstrekte lening	3	3.500	
3) Desaldering SCP/PPGB	3	2.620	
4) Overige mutaties		17.580	
Stand tweede suppletoire begroting 2019			166.873

Toelichting belangrijkste ontvangstenmutaties

Hogere ontvangsten RIVM

De hogere ontvangsten worden veroorzaakt door niet geraamde ontvangsten in verband met de afrekening van de in 2018 betaalde voorschotten op basis van de Subsidieregeling Publieke Gezondheid, de subsidieregeling NIPT en voor de programma's die door het RIVM worden uitgevoerd.

Terugontvangen aan CIZ verstrekte lening

Bij het CIZ is de voornaamste oorzaak de lagere gerealiseerde operationele kosten 2017.

Desaldering Sociaal Cultureel Planbureau

Er vindt een desaldering met het Sociaal Cultureel Planbureau plaats door hogere uitgaven voor- en hogere ontvangsten van derden.

2.1 Wettelijke basis

Bijdrage nationale herinneringcentra

Bij de (ver)bouw van het nationale herinneringscentrum Oranjehotel zijn financiële tegenvallers opgetreden door onder meer de aanwezigheid van asbest en Chroom-6. Vanwege deze bouwkundige tegenvallers is in 2019 aan het Oranjehotel een bijdrage toegekend van €800.000. Het Nationaal Monument Kamp Westerbork heeft in 2019 een bijdrage ontvangen van €500.000 voor onder meer reeds gemaakte kosten voor de herinrichting en vernieuwing van de educatieve boodschap van het herinneringscentrum.

Stipendiumregeling

Er is € 0,5 miljoen beschikbaar gesteld aan NOC*NSF als bijdrage aan een juridische voorziening voor topsporters bij doping- en matchfixingszaken. Deze voorziening is sinds de zomer 2019 operationeel. Hiermee wordt voorzien in juridische begeleiding van topsporters, voorlichting over het afsluiten van een rechtsbijstandsverzekering en een bijdrageregeling om kosten te vergoeden die boven de vergoeding van de rechtsbijstandsverzekering uitstijgen.

3 Het beleid/De beleidsartikelen

3.1 Artikel 1 Volksgezondheid

Tabel 3 Budgettaire gevolgen van beleid art. 1 Volksgezondheid (bedragen x € 1.000)					
	Stand oorspronkelijk vastgestelde begroting	Stand 1e supplettoire begroting	Mutaties 2e supplettoire begroting		Stand 2e supplettoire begroting
			Miljoenennota	Overig	
Verplichtingen	719.488	769.279	15.248	64.418	848.945
Uitgaven	768.844	775.994	4.991	- 20.070	760.915
Waarvan juridisch verplicht (%)	93,7%	99%			
1. Gezondheidsbescherming	128.386	128.670	- 105	- 171	128.394
<i>Subsidies</i>	23.026	18.713	- 1.483	- 1.850	15.380
Uitvoering landelijke nota gezondheidsbeleid / Nationaal Programma Preventie	22.551	18.238	- 1.495	- 1.850	14.893
Overig	475	475	12	0	487
<i>Oprachten</i>	1.827	2.185	41	- 62	2.164
Overig	1.827	2.185	41	- 62	2.164
<i>Bijdragen aan agentschappen</i>	103.396	107.751	1.345	1.741	110.837
Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit	86.720	87.420	0	0	87.420
RIVM: wettelijke taken en beleidsondersteuning zorgbreed	15.831	20.220	1.168	1.741	23.129
Overig	845	111	177	0	288
<i>Bijdragen aan medeoverheden</i>	137	21	- 8	0	13
College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden	126	10	3	0	13
Overig	11	11	- 11	0	0
2. Ziektepreventie	522.403	530.439	2.903	- 6.798	526.544
<i>Subsidies</i>	262.109	275.212	1.083	- 10.502	265.793
Ziektepreventie	26.294	41.247	- 522	- 8.502	32.223
RIVM: Regelingen publieke en seksuele gezondheid	211.225	216.275	949	0	217.224
Niet Invasieve Prenatale Test (NIPT)	24.590	17.690	656	- 2.000	16.346
<i>Oprachten</i>	10.550	8.262	- 3.716	0	4.546
(Vaccin)onderzoek	11.027	8.262	- 3.716	0	4.546

	Stand oorspronkelijk vastgestelde begroting	Stand 1e supplettoire begroting	Mutaties 2e supplettoire begroting		Stand 2e supplettoire begroting
			Miljoenennota	Overig	
Overig	- 477	0	0	0	0
<i>Bijdragen aan agentschappen</i>	248.726	245.947	5.510	3.704	255.161
RIVM: Opdrachtverlening Centra	248.726	245.947	5.510	3.704	255.161
<i>Bijdragen aan medeoverheden</i>	1.018	1.018	26	0	1.044
Overig	1.018	1.018	26	0	1.044
3. Gezondheidsbevordering	97.961	94.284	1.739	- 12.501	83.522
<i>Subsidies</i>	71.142	68.276	3.982	- 11.959	60.299
Preventie van schadelijk middelengebruik (alcohol, drugs en tabak)	20.237	22.472	0	- 3.412	19.060
Gezonde leefstijl en gezond gewicht	24.252	23.619	0	- 490	23.129
Letselpreventie	4.151	4.426	0	0	4.426
Bevordering kwaliteit en toegankelijkheid zorg	4.598	4.635	119	- 33	4.721
Bevordering van seksuele gezondheid	17.812	13.516	2.886	- 8.092	8.310
Overig	92	- 392	977	68	653
<i>Opdrachten</i>	11.585	12.355	- 2.634	- 485	9.236
Heroïnebehandeling op medisch voorschrift	3.100	3.100	0	0	3.100
Communicatie verhoging leeftijdsgrenzen alcohol en tabak	6.865	6.805	0	- 1.835	4.970
Overig	1.620	2.450	- 2.634	1.350	1.166
<i>Bijdragen aan agentschappen</i>	643	59	15	- 59	15
Overig	643	59	15	- 59	15
<i>Bijdragen aan ZBO's/RWT's</i>	191	95	5	0	100
Overig	191	95	5	0	100
<i>Bijdragen aan medeoverheden</i>	14.400	13.499	371	2	13.872
Heroïnebehandeling op medisch voorschrift	13.303	13.303	0	0	13.303
Overig	1.097	196	371	2	569
4. Ethiek	20.094	22.601	454	- 600	22.455
<i>Subsidies</i>	18.209	19.826	418	0	20.244
Abortusklinieken	16.092	17.092	376	0	17.468
Beleid Medische Ethiek	2.117	2.734	42	0	2.776
<i>Opdrachten</i>	541	1.296	6	- 600	702
Overig	541	1.296	6	- 600	702
<i>Bijdragen aan agentschappen</i>	1.344	1.479	30	0	1.509
CIBG: Uitvoeringstaken medische ethiek	1.344	1.479	30	0	1.509
Ontvangsten	11.903	11.903	0	8.900	20.803
Bestuurlijke boetes	5.400	5.400	0	0	5.400
Overig	6.503	6.503	0	8.900	15.403

Toelichting mutaties 2e suppletoire begroting

Artikel 1.1 Gezondheidsbescherming

Subsidies

Uitvoering landelijke nota gezondheidsbeleid / Nationaal Programma Preventie

Er is € 1,5 miljoen overgeheveld naar artikel 4 voor de uitvoering van het programma Onbedoelde zwangerschap en kwetsbaar (jong) ouderschap door ZonMw. Verder is € 0,5 miljoen overgeheveld naar artikel 10 apparaatsuitgaven voor communicatieactiviteiten voor het programma Kansrijke start. Tot slot is er € 1,3 miljoen onderuitputting opgetreden doordat het beroep op de subsidieregeling Preventiecoalities lager is dan verwacht bij het opstellen van de regeling.

Bijdragen aan agentschappen

RIVM: wettelijke taken en beleidsondersteuning zorgbreed

Voor aanvullende opdrachten van het RIVM is budget overgeheveld naar dit instrument. Dit betreft opdrachten op het terrein van de RIVM-programma's wettelijke taak Volksgezondheid en Zorg (€ 1,1 miljoen), beleidsondersteuning Volksgezondheid en Zorg (€ 0,6 miljoen), beleidsondersteuning Geneesmiddelen en Medische technologie (€ 0,3 miljoen) en risicoschatting en beoordeling ten behoeve van beleid (€ 0,9 miljoen).

Artikel 1.2 Ziektepreventie

Subsidies

Subsidies ziektepreventie

Zoals in de VWS-begroting 2019 is gemeld wordt het vaccinonderzoek (€ 5,8 miljoen) en het onderzoek naar alternatieven voor dierproeven (€ 1,7 miljoen) uitgevoerd door de projectdirectie Antonie van Leeuwenhoekterrein (Pd ALt). Het daarvoor beschikbare budget is daartoe overgeboekt naar artikel 10 Apparaatsuitgaven. Er is € 1,4 miljoen overgeboekt naar het ministerie van Economische Zaken en Klimaat voor de aanpak van gezondheidsklachten in Groningen.

Opdrachten

Opdrachten Vaccinonderzoek

Voor de aanpak van de antibioticaresistentie is € 0,5 miljoen overgeheveld naar artikel 2 Curatieve zorg voor Internationaal onderzoek door de Global Antibiotic Research and Development Partnership (GARDP) en € 0,2 miljoen naar artikel 10 Apparaatsuitgaven voor de kosten van een internationale conferentie. Door vertraging in de uitvoering komt het gereserveerde budget van € 0,6 miljoen voor het Digitaal dossier Jeugdgezondheidszorg niet tot besteding. Verder is € 0,7 miljoen overgeheveld naar artikel 10 Apparaatsuitgaven voor de uitvoeringskosten van de Beleidsregel tegemoetkoming Q-koorts 2019. De overige mutaties bedragen € 2 miljoen en betreffen overhevelingen en vrijval.

Bijdragen aan agentschappen

RIVM: Opdrachtverlening Centra

Het budget is met € 5,5 miljoen verhoogd voor de loonbijstelling 2019. Voorts is door het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit € 0,5 miljoen overgeheveld voor het onderzoeksprogramma Veehouderij en Gezondheid. Tot slot is het budget verhoogd doordat de kosten hoger waren dan voorzien door een hogere opkomst voor de HPV-vaccinatie, een duurder vaccin voor de DKTP-Hib-HepB-vaccinatie en meerkosten voor de invoering van de maternale kinkhoestvaccinatie (€ 2,9 miljoen).

Artikel 1.3 Gezondheidsbevordering

Subsidies

Preventie van schadelijke middelengebruik (alcohol, drugs en tabak)

De uitvoering van het experiment legalisering wietteelt is later van start gegaan. Het vergde meer tijd - in de opstartfase van het experiment - voor de commissie om tot een afgewogen keuze te komen voor 10 deelnemende gemeenten. De middelen komen in 2019 niet in geheel tot besteding (1,1 mln.). Daarnaast komen niet alle middelen van het preventieakkoord tot besteding in 2019, op het gebied van tabak, alcohol en voeding gaat het om 1 mln. Daarnaast Ook zijn er in 2019 middelen nog niet in zijn geheel tot besteding gekomen op het vlak van effectieve interventies.

Bevordering van seksuele gezondheid

Door het zorgvuldige proces en afstemming met de belanghebbenden vallen de daadwerkelijke kosten voor de uitvoering van het zevenpuntenplan onbedoelde zwangerschappen, inclusief het stimuleringsplan preventie onderwijs, in 2019 € 5,2 miljoen lager uit.

Ontvangsten

Overig

De hogere ontvangsten worden veroorzaakt door niet geraamde ontvangsten in verband met de afrekening van de in 2018 betaalde voorschotten op basis van de Subsidieregeling Publieke Gezondheid (€ 3,5 miljoen), de subsidieregeling NIPT (€ 2,2 miljoen) en voor de programma's die door het RIVM worden uitgevoerd (Rijksvaccinatieprogramma, de Nationale Hielprik Screening en de PSIE) (€ 3,2 miljoen).

3.2 Artikel 2 Curatieve zorg

	Stand oorspronkelijk vastgestelde begroting	Stand 1e suppletioire begroting	Mutaties 2e suppletioire begroting		Stand 2e suppletioire begroting
			Miljoenennota	Overig	
Verplichtingen	3.152.861	3.145.113	111.155	24.050	3.280.318
Uitgaven	3.177.587	3.166.508	- 26.637	- 16.542	3.123.329
Waarvan juridisch verplicht (%)	98%	99,3%			

	Stand oorspronkelijk vastgestelde begroting	Stand 1e suppletoire begroting	Mutaties 2e suppletoire begroting		Stand 2e suppletoire begroting
			Miljoenennota	Overig	
1. Kwaliteit en veiligheid	241.563	240.958	- 26.987	2.959	216.930
<i>Subsidies</i>	215.995	222.140	- 29.286	- 1.681	191.173
IKNL en NKI	54.323	55.924	0	0	55.924
Zwangerschap en geboorte	3.104	3.104	0	0	3.104
Registratie en uitwisseling zorggegevens (PALGA)	3.712	3.712	0	- 40	3.672
Ontsluiten patiëntgegevens ziekenhuizen	28.844	33.944	0	0	33.944
Stimuleren E health en versterken inzet ICT GGZ	39.074	39.074	- 27.177	- 112	11.785
Nederlandse transplantatie stichting	7.500	8.778	0	164	8.942
Orgaandonatie en transplantatie	4.413	4.413	0	37	4.450
Expertisefunctie zintuigelijk gehandicapten	0	0	0	0	0
Antibioticaresistentie	15.100	10.600	- 764	- 374	9.462
Basisondersteuning Research Prinses Maxima Centrum	4.114	4.114	0	0	4.114
Digitale landelijke gegevensuitwisseling in de geboortezorg	4.500	4.500	- 2.088	0	2.412
Hoofdlijnenakkoord MSZ	13.000	13.000	0	0	13.000
Hoofdlijnenakkoord GGZ	5.000	5.000	- 5.000	0	0
Hoofdlijnenakkoord Huisartsenzorg	18.000	18.000	- 11.021	- 993	5.986
Hoofdlijnenakkoord Wijkverpleging	2.800	2.800	- 782	- 1.344	674
Overig	12.511	15.177	17.546	981	33.704
<i>Opdrachten</i>	15.020	11.508	427	220	12.155
Publiekscampagne orgaandonatie	10.000	8.120	0	50	8.170
Overig	5.020	3.388	427	170	3.985
<i>Bijdragen aan agentschappen</i>	8.756	6.650	26	4.712	11.388
aCBG	0	0	0	1.722	1.722
ClBG: Donorregister	3.040	3.661	0	2.990	6.651
Overig	5.716	2.989	26	0	3.015
<i>Bijdragen aan ZBO's/RWT's</i>	1.792	660	1.346	- 292	1.714
Overig	1.792	660	1.346	- 292	1.714
<i>Bijdrage aan (inter)nationale organisaties</i>	0	0	500	0	500
Overig	0	0	500	0	500
2. Toegankelijkheid en betaalbaarheid van de zorg	2.858.118	2.860.384	- 3.956	- 7.260	2.849.168
<i>Subsidies</i>	52.385	49.653	- 385	- 6.061	43.207
Sluitende aanpak personen met verward gedrag	17.581	17.151	- 9.374	14.201	21.978
Stimuleringsprogramma competentieontwikkeling openbaar apothekers	2.888	2.888	0	0	2.888
Vertrouwenspersoon in de ggz	6.686	6.686	0	- 584	6.102
Suïcidepreventie	9.056	9.056	0	0	9.056
Subsidieregeling Borstvergroting transgenders	4.200	3.881	0	- 3.164	717
Overig	11.974	9.991	8.989	- 16.514	2.466
<i>Bekostiging</i>	2.787.715	2.787.715	997	350	2.789.062

	Stand oorspronkelijk vastgestelde begroting	Stand 1e suppletoire begroting	Mutaties 2e suppletoire begroting		Stand 2e suppletoire begroting
			Miljoenennota	Overig	
Rijksbijdrage Zorgverzekeringsfonds voor financiering van verzekerden 18-	2.749.100	2.749.100	0	0	2.749.100
Rijksbijdrage dempen premie ten gevolgen van HLZ	0	0	0	0	0
Zorg illegalen en andere onverzekerbare vreemdelingen	38.615	38.615	997	350	39.962
<i>Opdrachten</i>	<i>14.308</i>	<i>16.851</i>	<i>- 4.356</i>	<i>- 1.434</i>	<i>11.061</i>
Kwaliteit, veiligheid, doelmatigheid hulpmiddelen	900	900	0	0	900
Implementatie wet verplichte GGZ	5.437	5.437	0	0	5.437
Overig	7.971	10.514	- 4.356	- 1.434	4.724
<i>Bijdragen aan agentschappen</i>	<i>2.739</i>	<i>5.865</i>	<i>62</i>	<i>- 89</i>	<i>5.838</i>
CIBG: WPG/GVS/APG	2.739	5.865	62	- 89	5.838
<i>Bijdragen aan ZBO's/RWT's</i>	<i>971</i>	<i>300</i>	<i>- 274</i>	<i>- 26</i>	<i>0</i>
ZonMW: gepast gebruik genees- en hulpmiddelen	0	0	0	0	0
Overig	971	300	- 274	- 26	0
3. Ondersteuning van het stelsel	77.906	65.166	4.306	- 12.241	57.231
<i>Subsidies</i>	<i>34.272</i>	<i>18.753</i>	<i>3.112</i>	<i>- 7.323</i>	<i>14.542</i>
Stichting Klachten en Geschillen Zorgverzekeringen	1.270	1.270	33	0	1.303
Overgang integrale tarieven medisch-specialistische zorg	32.727	16.727	0	- 7.100	9.627
Overig	275	756	3.079	- 223	3.612
<i>Inkomensoverdrachten</i>	<i>17.696</i>	<i>21.196</i>	<i>2.007</i>	<i>0</i>	<i>23.203</i>
Overgangsregeling FLO/VUT ouderenregeling ambulancepersoneel	17.570	21.070	2.007	0	23.077
Overig	126	126	0	0	126
<i>Opdrachten</i>	<i>5.006</i>	<i>8.466</i>	<i>- 1.203</i>	<i>- 1.279</i>	<i>5.984</i>
Risicoverevening	1.954	1.954	32	- 500	1.486
Uitvoering zorgverzekeringstelsel	915	1.205	- 285	- 350	570
Overig	2.137	5.307	- 950	- 429	3.928
<i>Bijdragen aan agentschappen</i>	<i>15.595</i>	<i>11.495</i>	<i>352</i>	<i>- 2.900</i>	<i>8.947</i>
CJIB: Onverzekerden en wanbetalers	15.595	11.495	352	- 2.900	8.947
<i>Bijdragen aan ZBO's/RWT's</i>	<i>5.256</i>	<i>5.256</i>	<i>36</i>	<i>- 739</i>	<i>4.553</i>
SVB: Onverzekerden	3.781	3.781	- 3	0	3.778
Overig	1.475	1.475	39	- 739	775
<i>Bijdragen aan andere begrotingshoofdstukken</i>	<i>81</i>	<i>0</i>	<i>2</i>	<i>0</i>	<i>2</i>
VenJ: Bijdrage C2000	81	0	2	0	2
Ontvangsten	1.053	7.053	- 3.700	3.499	6.852
Overig	1.053	7.053	- 3.700	3.499	6.852

Toelichting mutaties 2e suppletoire begroting

Artikel 2.1 Kwaliteit en veiligheid

Subsidies

Stimuleren E-health en versterken inzet ICT ggz

De middelen voor het Versnellingsprogramma informatie-uitwisseling patiënt en professional (VIPPP) komen in 2019 niet volledig tot besteding en worden doorgeschoven om de uitgaven over een langere periode mogelijk te maken.

Hoofdlijnenakkoord ggz

Voor de uitvoering van het hoofdlijnenakkoord geestelijke gezondheidszorg is gedurende de looptijd van het akkoord (2019–2022) € 14 miljoen beschikbaar voor een meerjarig onderzoeksprogramma bij ZonMw. De middelen worden doorgeschoven om de uitgaven over een langere periode mogelijk te maken.

Hoofdlijnenakkoord Huisartsenzorg

Binnen het hoofdlijnenakkoord huisartsenzorg en multidisciplinaire zorg is in 2019 voor de uitvoering van het programma OPEN € 15 miljoen en voor de uitvoering van de Nationale Onderzoeksagenda Huisartsgeneeskunde van de NHG € 2 miljoen beschikbaar gesteld. Daarnaast is voor de uitvoering van landelijke projecten die ondersteunend zijn aan de afspraken in dit akkoord een bedrag van € 1 miljoen beschikbaar. De verlaging van het budget (ca. € 12 miljoen) betreft een kasschuif om het kasritme in overeenstemming te brengen met de uitgaven.

Overig

Deze post is het saldo van verschillende beleidsmatige mutaties, waaronder de overbruggingsfinanciering (in de vorm van een lening) in 2019 voor het Pallas-initiatief, dat beoogt een nieuwe reactor voor medische isotopen te realiseren. Daarnaast is een bedrag van € 12 miljoen overgeboekt naar artikel 4 voor de uitvoering van het programma Topzorg en het Citrienfonds. Binnen het hoofdlijnenakkoord paramedische zorg zijn middelen (€ 2,4 miljoen) gereserveerd voor het ontwikkelen van zorgstandaarden en richtlijnen. Deze middelen komen in 2019 niet tot besteding en zijn doorgeschoven naar latere jaren. Een bedrag van € 1,3 miljoen is overgeboekt naar artikel 10 voor de uitvoeringskosten van DUS-I in 2019 in verband met de diverse subsidieregelingen.

Bijdragen aan agentschappen

CIBG: Donorregister

In verband met de nieuwe Donorwet treft het CIBG voorbereidingen voor het aanschrijven van het publiek en het aanpassen van de ICT-omgeving. Naar verwachting zullen de kosten van de voorbereidingen ca. € 3 miljoen hoger uitvallen.

Artikel 2.2 Toegankelijkheid en betaalbaarheid van de zorg

Subsidies

Sluitende aanpak personen met verward gedrag

In 2019 wordt er meer gebruik gemaakt van de subsidieregeling waarmee financiële belemmeringen worden weggenomen om medisch noodzakelijke zorg aan onverzekerde personen te verlenen. De regeling is tevens ingezet ter ondersteuning van de aanpak van personen met verward gedrag. Hierdoor vallen de uitgaven in het kader van deze regeling naar verwachting € 14,2 miljoen hoger uit. Daarnaast is er een bedrag van € 9,4 miljoen overgeboekt naar artikel 4 voor de uitvoering van het Actieprogramma lokale initiatieven voor mensen met verward gedrag.

Subsidieregeling Borstvergroting transgenders

In 2019 is er € 4,2 miljoen gereserveerd voor een regeling die de vergoeding van geslachtschirurgie mogelijk maakt bij transgenders bij wie, ook na hormonale therapie, te weinig borstweefsel aanwezig is om een voldoende vrouwelijk profiel te hebben. Het beroep op deze regeling is dit jaar lager dan verwacht. Hierdoor vallen de uitgaven in het kader van deze regeling naar verwachting ruim € 3,1 miljoen lager uit.

Overig

De lagere uitgaven onder de post Overig worden hoofdzakelijk veroorzaakt doordat € 3 miljoen van de middelen gereserveerd voor de implementatie van de Wet verplichte ggz voor dit doel zijn overgeboekt naar het ministerie van Justitie en Veiligheid en € 3 miljoen van deze middelen zijn doorgeschoven naar 2020.

Opdrachten

Overig

De uitgaven geraamd onder de post Overig vallen naar verwachting ruim € 5,8 miljoen lager uit. Een bedrag van € 1 miljoen is overgeboekt naar artikel 3 voor een bijdrage in de uitvoeringskosten van het ClZ in verband met het verschaffen van toegang van ggz-cliënten tot de Wlz. Een bedrag van € 1 miljoen is overgeboekt naar artikel 4 voor de uitvoering van de Hey-campagne. Er is een bedrag van € 1,3 miljoen vrijgevalen bestemd voor de inrichting van een landelijk meldnummer dat mensen kunnen bellen als ze zich zorgen maken over iemand in hun omgeving (mensen met verward gedrag), of voor mensen die zelf voor niet-acute situaties hulp of advies nodig hebben. Het resterende deel van de lagere uitgaven onder de post Overig betreft meerdere kleine mutaties.

Artikel 2.3 Ondersteuning van het stelsel

Subsidies

Overgang integrale tarieven medisch-specialistische zorg

Voor vrijgevestigde medisch specialisten is een subsidieregeling ingesteld om de financiële belemmeringen voor een overstap naar loondienst te verminderen. Het beroep op deze regeling valt dit jaar €7,1 miljoen lager uit dan geraamd.

Overig

De uitgaven geraamd onder de post Overig zullen naar verwachting ruim € 2,8 miljoen hoger uitvallen. Dit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt doordat er middelen beschikbaar zijn gesteld voor het toekomstbestendig maken van het Maasziekenhuis Pantein. In 2019 betreft dit een bedrag van € 2,5 miljoen.

Bijdragen aan agentschappen

Onverzekerden en wanbetalers

Bij het CJIB is sprake van lagere uitvoeringskosten in het kader van de aanpak van onverzekerden en wanbetalers. Deze vrijval is onder andere het gevolg van lagere aantallen wanbetalers en onverzekerden dan waarmee in de oorspronkelijke raming rekening was gehouden. Daarnaast is sprake van vrijval omdat het voornemen om de zorgtoeslag om te leiden geen doorgang heeft gevonden omdat de baten van de omleiding wegen niet op tegen de gemoeide kosten. Tenslotte heeft een aantal voor 2019 geplande onderzoeken geen doorgang gevonden.

3.3 Artikel 3 Langdurige zorg en ondersteuning

Tabel 5 Budgettaire gevolgen van beleid art. 3 Langdurige zorg en ondersteuning (bedragen x € 1.000)

	Stand oorspronkelijk vastgestelde begroting	Stand 1e suppletoire begroting	Mutaties 2e suppletoire begroting		Stand 2e suppletoire begroting
			Miljoenennota	Overig	
Verplichtingen	5.240.778	5.066.957	88.187	- 13.911	5.141.233
Uitgaven	5.165.018	6.081.144	61.951	- 13.707	6.129.388
Waarvan juridisch verplicht (%)	95,5%	96,2%			
1. Participatie en zelfredzaamheid van mensen met beperkingen	236.402	225.312	- 40.440	- 16.528	168.344
<i>Subsidies</i>	<i>121.506</i>	<i>83.676</i>	<i>- 42.731</i>	<i>- 4.692</i>	<i>36.253</i>
Movisie	7.378	7.378	0	0	7.378
Onbeperkt meedoen	2.000	2.000	- 1.000	0	1.000
Sociale werkplaatsen	2.600	2.600	0	0	2.600
Ondersteuning vrijwilligers	0	0	0	0	0
Mezzo	2.300	2.300	0	0	2.300
Zorg en ondersteuning bij onbedoelde zwangerschap	1.546	1.546	0	0	1.546
Waardig ouder worden	21.238	26.004	- 16.900	0	9.104
Opvang slachtoffers loverboys	2.731	3.057	0	0	3.057

	Stand oorspronkelijk vastgestelde begroting	Stand 1e suppletoire begroting	Mutaties 2e suppletoire begroting		Stand 2e suppletoire begroting
			Miljoenennota	Overig	
Onafhankelijke cliëntondersteuning	13.920	4.729	0	- 2.000	2.729
Brede aanpak LVB, daklozen en zwerfjongeren	1.200	1.975		- 1.213	762
Gratis VOG	1.500	1.500	0	0	1.500
Stimuleringsregeling E-health Thuis (SET)	30.000	29.182	- 24.300	- 2.000	2.882
Woonzorgarrangementen	30.000	0	0	0	0
Overig	5.093	1.405	- 531	521	1.395
<i>Opdrachten</i>	<i>100.636</i>	<i>98.626</i>	<i>1.955</i>	<i>- 9.536</i>	<i>91.045</i>
Bovenregionaal gehandicaptenvervoer	62.707	62.707	1.011	- 1.000	62.718
Categorale opvang slachtoffers mensenhandel	600	600	0	0	600
Dovertolk en luisterend oor	4.174	4.174	0	0	4.174
Waardig ouder worden	10.300	10.300	0	- 2.800	7.500
Aanpak Laaggeletterdheid	2.000	0	0	0	0
Brede aanpak LVB, daklozen en zwerfjongeren	1.200	1.200	0	1.377	2.577
Gratis VOG	7.450	7.450	0	- 5.500	1.950
Overig	12.205	12.195	944	- 1.613	11.526
<i>Bijdragen aan ZBO's/RWT's</i>	<i>13.010</i>	<i>13.010</i>	<i>336</i>	<i>- 2.300</i>	<i>11.046</i>
Dovertolkvoorzieningen	13.010	13.010	336	- 2.300	11.046
<i>Bijdragen aan medeoverheden</i>	<i>1.250</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Overig	1.250	0	0	0	0
<i>Storting/onttrekking begrotingsreserve</i>	<i>0</i>	<i>30.000</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>30.000</i>
Stimulerings regeling wonen en zorg	0	30.000	0	0	30.000
2. Zorgdragen voor langdurige zorg tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten	4.928.616	5.855.832	102.391	2.821	5.961.044
<i>Subsidies</i>	<i>144.444</i>	<i>128.924</i>	<i>9.518</i>	<i>- 6.624</i>	<i>131.818</i>
Vilans	4.771	5.473	0	397	5.870
Centrum Consultatie en Expertise (CCE)	11.382	12.770	700	1.084	14.554
InVoorZorg ! (IVZ)	0	0	0	0	0
Joodse en Indische instellingen	2.115	2.115	0	0	2.115
Palliatieve zorg	32.803	32.499	10.000	- 3.574	38.925
Dementie	3.412	1.412	0	0	1.412
Thuis in het verpleeghuis	29.851	41.893	- 1.197	- 5	40.691
Volwaardig leven	9.800	10.767	1.440	- 2.353	9.854
Kennisinfrastructuur	6.615	4.112	0	- 851	3.261
VIPP care	30.000	8.900	- 7.240	- 1.066	594
Overig	13.695	8.983	5.815	- 256	14.542
<i>Bekostiging</i>	<i>4.676.100</i>	<i>5.588.000</i>	<i>72.000</i>	<i>0</i>	<i>5.660.000</i>
Bijdrage in de kosten van kortingen (BIKK)	3.676.100	3.688.000	22.000	0	3.710.000
Bijdrage Wlz	1.000.000	1.900.000	50.000	0	1.950.000
<i>Opdrachten</i>	<i>9.005</i>	<i>24.168</i>	<i>8.744</i>	<i>4.846</i>	<i>37.758</i>
Overig	9.005	24.168	8.744	4.846	37.758
<i>Bijdragen aan agentschappen</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>243</i>	<i>243</i>
Overig	0	0	0	243	243
<i>Bijdragen aan ZBO's/RWT's</i>	<i>99.067</i>	<i>114.740</i>	<i>12.129</i>	<i>4.356</i>	<i>131.225</i>
Uitvoeringskosten SVB pgb trekkingsrechten	35.647	44.259	920	- 454	44.725

	Stand oorspronkelijk vastgestelde begroting	Stand 1e suppletoire begroting	Mutaties 2e suppletoire begroting		Stand 2e suppletoire begroting
			Miljoenennota	Overig	
Centrum Indicatiestelling Zorg	63.420	70.481	11.209	4.810	86.500
Overig	0	0	0	0	0
Ontvangsten	3.441	5.691	0	6.120	11.811
Overig	3.441	5.691	0	6.120	11.811

Toelichting mutaties 2e suppletoire begroting

Artikel 3.1 Participatie en zelfredzaamheid van mensen met beperkingen

Subsidies

Waardig ouder worden

Waardig ouder worden bestaat uit diverse programma's. De middelen zijn geboekt onder Subsidies (posten Waardig ouder worden, Overig en Palliatieve zorg) en Opdrachten (post Waardig ouder worden). De uitvoering van enkele (onderdelen van) programma's start later dan verwacht. Om die reden is sprake van onderuitputting.

Stimuleringsregeling E-health Thuis (SET)

Op basis van een raming van de verleningen en uitbetalingen voor de SET-regeling in 2019 door de uitvoerder RVO is bij de ontwerpbegroting 2020 een bedrag doorgeschoven naar latere jaren. Vervolgens resteert dit jaar een bedrag van € 2 miljoen dat aanvullend nodig is voor de uitbetaling van projecten in 2020. Deze € 2 miljoen wordt daarom van 2019 doorgeschoven naar 2020.

Opdrachten

Waardig ouder worden

Waardig ouder worden bestaat uit diverse programma's. De middelen zijn geboekt onder Subsidies (posten Waardig ouder worden, Overig en Palliatieve zorg) en Opdrachten (post Waardig ouder worden). De uitvoering van enkele (onderdelen van) programma's start later dan verwacht. Om die reden is sprake van onderuitputting.

Gratis VOG

Betreft € 5,5 miljoen onderuitputting die is ontstaan door het achterblijven van de vraag naar Gratis VOG's in combinatie met het feit dat in 2019 extra budget beschikbaar was vanwege het doorschuiven van budget uit 2018.

Artikel 3.2 Zorgdragen voor langdurige zorg tegen maatschappelijk aanvaardbare kosten

Subsidies

Palliatieve zorg

Van de bij Regeerakkoord beschikbaar gestelde middelen voor palliatieve zorg (onderdeel Waardig ouder worden) voor levensbegeleiders/ geestelijke verzorging. De middelen zijn ingezet om geestelijke verzorging in de thuis-situatie voor mensen ouder dan 50 jaar en voor palliatieve cliënten mogelijk te maken. Ook is er gewerkt aan de verdere ontwikkeling van geestelijke verzorging in brede zin door middel van onderzoeks- en implementatieprojecten.

VIPP care

De mutatie is voornamelijk een overheveling van subsidies naar opdrachten. De subsidieregeling voor de versnelling van gegevensuitwisseling in de langdurige zorg – InZicht – is per 2 september 2019 opengesteld. Om ervaring op te doen met het uitwisselen van gegevens, binnen en buiten de langdurige zorg, zijn 16 samenwerkingsverbanden in de zogenoemde Proeftuinen InZicht gestart. Daarnaast is ter ondersteuning van de regeling en de proeftuinen een programmabureau opgericht.

Overig

Om de continuïteit van gehandicaptenzorg in Zeeland te waarborgen is op basis van een onderliggend, breed gedragen continuïteitsplan een subsidie verstrekt aan Arduin (of diens rechtsoptvolger). In de periode 2019–2024 is maximaal € 20 miljoen beschikbaar gesteld. Voor 2019 is € 5,1 miljoen ter beschikking gesteld. Daarnaast zijn nog enkele subsidies bijgesteld of verleend.

Bekostiging

Bijdrage in de kosten van kortingen (BIKK)

De raming is op basis van de actuele raming van het Centraal Planbureau naar boven bijgesteld (€ 22,0 miljoen).

Bijdrage Wlz

De rijksbijdrage Wlz dient er toe om te voorkomen dat er in het fonds langdurige zorg een tekort ontstaat. Op basis van de uitgavenramingen uit de VWS begroting en de raming van de Wlz-premie van het ministerie van Financiën blijkt een hogere rijksbijdrage Wlz nodig te zijn om een fondstekort te vermijden. Ten opzichte van de raming in de begroting 2019 is de raming van zowel uitgaven als inkomsten neerwaarts bijgesteld. Omdat de bijstelling bij de Wlz-premie veel groter is, is een hogere rijksbijdrage nodig. (€ 50,0 miljoen).

Opdrachten

Overig

Het opdrachtenkader is met € 9,4 miljoen opgehoogd voor de «Proeftuinen Inzicht» en het programmabureau voor deze proeftuinen en de regeling. Daarnaast is het opdrachtenkader met € 5,4 miljoen opgehoogd in verband met uitgaven aan het PGB2.0 systeem. Naast budgetneutrale mutaties is de terugontvangst inzake de afrekening uitvoeringskosten trekkingsrecht voor € 2,6 miljoen gededald. Hierdoor resteert een post van € 1,5 miljoen aan meerkosten.

Bijdrages aan ZBO's/RWT's

Centrum Indicatiestelling Zorg

In het kader van de toekomstverkenning indicatiestelling Wet langdurige zorg is het reguliere indicatieproces van het CIZ versneld. Hierdoor wordt 95% van de digitale aanvragen vanuit zorgaanmelders binnen zeven (netto) werkdagen afgehandeld. Daarnaast zijn er aanvullende middelen nodig door een toename in het aantal aanvragen voor Wlz-indicaties, de extra taken die het CIZ krijgt als gevolg van inwerkingtreding van de Wet zorg en dwang en het openstellen van de Wlz voor GGZ cliënten. Het budget is daarom verhoogd met € 16,0 miljoen.

3.4 Artikel 4 Zorgbreed beleid

Tabel 6 Budgettaire gevolgen van beleid art. 4 Zorgbreed beleid (bedragen x € 1.000)

	Stand oorspronkelijk vastgestelde begroting	Stand 1e suppletoire begroting	Mutaties 2e suppletoire begroting		Stand 2e suppletoire begroting
			Miljoenennota	Overig	
Verplichtingen	993.873	904.493	211.315	552.909	1.668.717
Uitgaven	1.230.086	1.223.286	- 43.685	183.270	1.362.871
Waarvan juridisch verplicht (%)	97%	95,8%			
1. Positie cliënt	30.093	33.628	4.206	- 1.453	36.381
<i>Subsidies</i>	<i>21.446</i>	<i>24.578</i>	<i>- 62</i>	<i>- 4.138</i>	<i>20.378</i>
Patiënten- en gehandicaptenorganisaties	21.000	17.000	- 65	0	16.935
Overig	446	7.578	3	- 4.138	3.443
<i>Opdrachten</i>	<i>8.647</i>	<i>9.050</i>	<i>4.268</i>	<i>2.685</i>	<i>16.003</i>
Ondersteuning cliëntorganisaties	3.850	3.850	0	0	3.850
Overig	4.797	5.200	4.268	2.685	12.153
2. Opleidingen, beroepenstructuur en arbeidsmarkt	542.044	471.689	- 35.629	6.567	442.627
<i>Subsidies</i>	<i>520.045</i>	<i>454.925</i>	<i>- 33.984</i>	<i>6.300</i>	<i>427.241</i>
Stageplaatsen zorg / Stagefonds	112.000	112.000	0	0	112.000
Publieke Gezondheidszorgopleidingen	21.000	21.000	4.599	4.000	29.599
Vaccinatie stageplaatsen zorg	4.700	4.700	585	0	5.285
Opleiding tot verpleegkundig specialist/ physician assistant	38.000	38.000	- 8.000	0	30.000
Opleidingsplaatsen jeugd ggz	1.500	1.500	382	0	1.882
Kwaliteitsimpuls personeel ziekenhuiszorg	200.000	200.000	7.000	0	207.000

	Stand oorspronkelijk vastgestelde begroting	Stand 1e supplettoire begroting	Mutaties 2e supplettoire begroting		Stand 2e supplettoire begroting
			Miljoenennota	Overig	
Versterking regionaal onderwijs- en arbeidsmarktbeleid	11.500	11.500	0	0	11.500
Arbeidsmarktagenda (sectorbreed)	15.000	15.000	- 15.000	0	0
Arbeidsmarktagenda (verpleeghuizen)	67.500	12.100	- 12.100	0	0
Verpleegkundige vervolgopleidingen in een veranderend zorglandschap	8.000	8.000	0	0	8.000
Overig	40.845	31.125	- 11.450	2.300	21.975
<i>Opdrachten</i>	<i>9.861</i>	<i>6.376</i>	<i>- 1.919</i>	<i>- 87</i>	<i>4.370</i>
Opleidingen & beroepenstructuur	5.000	3.515	- 1.485	0	2.030
Overig	4.861	2.861	- 434	- 87	2.340
<i>Bijdragen aan agentschappen</i>	<i>12.138</i>	<i>10.388</i>	<i>274</i>	<i>311</i>	<i>10.973</i>
CIBG: Bijdrage voor onder andere UZI-register, BIG-register en SVB-Z	11.638	9.888	274	0	10.162
RIVM: opleiding publiekegezondheidssector en kosten van ziekten	500	500	0	0	500
<i>Bijdrage aan (inter)nationale organisaties</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>43</i>	<i>43</i>
Overig	0	0	0	43	43
3. Kwaliteit, transparantie en kennisontwikkeling	291.923	339.114	- 23.239	- 19.618	296.257
<i>Subsidies</i>	<i>49.129</i>	<i>47.964</i>	<i>- 10.184</i>	<i>32</i>	<i>37.812</i>
Nivel	5.268	5.868	212	0	6.080
Programma Innovatie en zorgvernieuwing	15.441	10.545	- 2.955	800	8.390
Nictiz	5.800	6.313	0	2.148	8.461
Transparantie kwaliteit van zorg	7.288	7.288	0	0	7.288
Uitkomstgerichte zorg	12.462	12.462	- 7.200	- 1.900	3.362
Rechtmatige zorg	783	783	0	0	783
Overig	2.087	4.705	- 241	- 1.016	3.448
<i>Opdrachten</i>	<i>15.499</i>	<i>29.220</i>	<i>- 5.743</i>	<i>- 8.587</i>	<i>14.890</i>
Programma Innovatie en zorgvernieuwing	11.618	9.118	- 7.217	- 1.901	0
Verminderen ervaren regeldruk	345	345	0	60	405
Rechtmatige zorg	78	78	0	0	78
Overig	3.458	19.679	1.474	- 6.746	14.407
<i>Bijdragen aan agentschappen</i>	<i>18.823</i>	<i>19.263</i>	<i>- 2.775</i>	<i>1.300</i>	<i>17.788</i>
CIBG: WTZi en JMV	18.823	18.823	- 3.200	400	16.023
Overig	0	440	425	900	1.765
<i>Bijdragen aan ZBO's/RWT's</i>	<i>208.472</i>	<i>242.667</i>	<i>- 4.537</i>	<i>- 12.363</i>	<i>225.767</i>
ZonMw: programmering	208.472	242.667	- 4.537	- 12.363	225.767
4. Inrichten uitvoeringsactiviteiten	241.431	251.524	8.021	197.824	457.369
<i>Subsidies</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>100</i>	<i>- 100</i>	<i>0</i>
Overig	0	0	100	- 100	0
<i>Opdrachten</i>	<i>530</i>	<i>2.316</i>	<i>- 91</i>	<i>- 636</i>	<i>1.589</i>
Uitvoering Wtcg	0	0	0	0	0
Overig	530	2.316	- 91	- 636	1.589
<i>Bijdragen aan ZBO's/RWT's</i>	<i>239.901</i>	<i>248.208</i>	<i>8.012</i>	<i>- 1.190</i>	<i>255.030</i>

	Stand oorspronkelijk vastgestelde begroting	Stand 1e suppletoire begroting	Mutaties 2e suppletoire begroting		Stand 2e suppletoire begroting
			Miljoenennota	Overig	
CAK	116.449	121.473	3.516	50	125.039
NZa	57.455	58.055	1.485	0	59.540
Zorginstituut Nederland	60.454	62.723	2.829	- 1.490	64.062
CSZ	2.500	2.500	- 300	0	2.200
Overig	3.043	3.457	482	250	4.189
<i>Bijdragen aan medeoverheden</i>	<i>1.000</i>	<i>1.000</i>	<i>0</i>	<i>- 250</i>	<i>750</i>
Overig	1.000	1.000	0	- 250	750
<i>Begrotingsreserve</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>200.000</i>	<i>200.000</i>
Overig	0	0	0	200.000	200.000
5. Zorg, welzijn en jeugdzorg op Caribisch Nederland	124.595	127.331	2.956	- 50	130.237
<i>Bekostiging</i>	<i>124.595</i>	<i>127.331</i>	<i>2.871</i>	<i>- 50</i>	<i>130.152</i>
Zorg en welzijn	124.595	127.331	2.871	- 50	130.152
<i>Bijdragen aan medeoverheden</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>85</i>	<i>0</i>	<i>85</i>
Overig	0	0	85	0	85
Ontvangsten	58.660	63.250	10.000	3.140	76.390
Wanbetalers en onverzekerden	53.802	53.802	6.000	0	59.802
Overig	4.858	9.448	4.000	3.140	16.588

Toelichting mutaties 2e suppletoire begroting Artikel 4.1 Positie cliënt

Subsidies

Overig

De ruimte is hoofdzakelijk veroorzaakt omdat de geraamde uitgaven voor de opslag van de medische dossiers van het failliete Slotervaart lager uitvallen.

Opdrachten

Ondersteuning cliëntenorganisaties

Er zijn door verschillende beleidsdirecties middelen overgeboekt naar de directie Communicatie. Dit zijn middelen die bestemd zijn voor diverse campagnes of andere communicatietrajecten voor verschillende dossiers. Hier valt onder andere te denken aan NIX 18, LHBTI campagne, Nationaal Preventieakkoord of Waardig Ouder Worden.

Artikel 4.2 Opleidingen, beroepenstructuur en arbeidsmarkt

Subsidies

Publieke Gezondheidszorgopleidingen

De hogere kosten worden veroorzaakt doordat de vergoedingen kosten-dekkend zijn gemaakt en door de actualisatie van de gegevens over de doorstroom.

Opleiding tot verpleegkundig specialist/physician assistant

Door de financiële doorwerking van de lagere instroom in eerdere jaren dan waar in de raming rekening mee werd gehouden zijn de uitgaven in 2019 € 8 miljoen lager dan begroot.

Kwaliteitsimpuls personeel ziekenhuiszorg

De verhoging van het budget wordt veroorzaakt door de toekenning van de Overheidsbijdrage in de Arbeidsontwikkeling (OVA) en een aantal ontvangen bezwaren op deze regeling.

Arbeidsmarktagenda

Sectorplan Plus kent meerjarige tijdvakken, waarbij de uitgaven in meerdere jaren vallen. Om de verdeling van de budgetten op de liquiditeitsbehoefte over de tijdvakken te laten aansluiten vindt een kasschuif plaats.

Artikel 4.3 Kwaliteit, transparantie en kennisontwikkeling

Subsidies

Uitkomstgerichte zorg

Het betreft hier niet tot besteding gekomen middelen uit het regeerakkoord (Belonen van uitkomsten) die via een kasschuif in 2020 ter beschikking zijn gesteld.

Bijdragen aan ZBO's/RWT's

ZonMw: programmering

Voorts is een kasschuif tussen de jaren 2019 tot en met 2024 verwerkt om de beschikbare budgetten voor de programma's Regionale Kenniswerkplaatsen Jeugd, Kwaliteitsgelden en Onbedoelde zwangerschap en kwetsbaar (jong) ouderschap aan te laten sluiten bij de liquiditeitsbehoefte van ZonMw. Hierdoor neemt het budget voor 2019 met € 4,9 miljoen af. Verder is € 1,0 miljoen overgeboekt naar ministerie van OCW voor een bijdrage in een gezonde leefomgeving in een veranderend klimaat van de Nederlands Wetenschapsagenda. Tot slot is ruimte opgetreden doordat programma's later starten/de liquiditeitsprognoses van programma's lager zijn dan de beschikbare budgetten (€ 9,6 miljoen) en valt de loonbijstelling deels incidenteel vrij (€ 1,4 miljoen). Per saldo wordt het budget verlaagd met € 16,9 miljoen.

Artikel 4.4 Inrichten uitvoeringsactiviteiten

Begrotingsreserve

Overig

Er wordt een begrotingsreserve garanties aangehouden.

3.5 Artikel 5 Jeugd

Tabel 7 Budgettaire gevolgen van beleid art. 5 Jeugd (bedragen x € 1.000)

	Stand oorspronkelijk vastgestelde begroting	Stand 1e suppletoire begroting	Mutaties 2e suppletoire begroting		Stand 2e suppletoire begroting
			Miljoenennota	Overig	
Verplichtingen	101.104	156.290	- 1.105	- 55.086	100.099
Uitgaven	101.104	156.290	- 1.105	- 55.086	100.099
Waarvan juridisch verplicht (%)	86%	96,4%			
3. Effectief en efficiënt werkend jeugdstelsel	101.104	156.290	- 1.105	- 55.086	100.099
<i>Subsidies</i>	90.542	151.437	- 4.103	- 57.202	90.132
Schippersinternaten	17.824	17.824	460	0	18.284
Kennis en beleidsinformatie	6.656	7.155	5.418	0	12.573
Kindermishandeling	18.385	16.090	- 3.626	- 5.315	7.149
Transitie jeugd	0	43.566	0	- 33.500	10.066
Jeugdautoriteit	0	20.000	0	- 20.000	0
Zorg voor jeugd	47.677	46.802	- 6.355	- 725	39.722
Overig	0	0	0	2.338	2.338
<i>Opdrachten</i>	9.048	3.524	2.964	2.116	8.604
Kennis en beleidsinformatie	1.621	1.051	25	190	1.266
Kindermishandeling	458	180	2.607	- 10	2.777
Zorg voor jeugd	6.969	2.293	122	1.716	4.131
Overig	0	0	210	220	430
<i>Bijdragen aan agentschappen</i>	1.302	1.302	29	2	1.333
Overig	1.302	1.302	29	2	1.333
<i>Bijdragen aan andere begrotingshoofdstukken</i>	212	27	5	- 2	30
Overig	212	27	5	- 2	30
Ontvangsten	4.508	4.508	0	0	4.508
Laagdrempelige ondersteuning opvoeden en opgroeien	4.423	4.423	0	0	4.423
Effectief en efficiënt werkend jeugdstelsel	0	0	0	0	0
Noodzakelijke en passende zorg	85	85	0	0	85

Toelichting mutaties 2e suppletoire begroting Artikel 5.3 Effectief en efficiënt werkend jeugdstelsel

Subsidies

Kennis en beleidsinformatie

Vanuit het budget voor subsidies van het programma 'Zorg voor de Jeugd' is € 6 miljoen overgeboekt naar het budget voor subsidies Kennis en beleidsinformatie, deels om de structurele ophoging van de instellingssubsidie aan het Nederlandse Jeugdinstituut (NJI) op te vangen en deels om de bijdrage (€ 0,9 miljoen) aan ketenregie I-Sociaal Domein te kunnen financieren. De projectsubsidies aan het NJI, die eerder als subsidie Zorg

voor de Jeugd zijn verleend, zijn nu opgenomen onder de structurele instellingssubsidie aan het NJI. Verder is er circa € 0,3 miljoen ontvangen voor samenwerkingsverbanden op het gebied van beleidsinformatie en financiering van maatschappelijke diensttijd via de Nationale Jeugdraad.

Kindermishandeling

Vanuit het budget Kindermishandeling is € 2,4 miljoen overgeboekt ten behoeve van lopende subsidies voor jeugdhulp en participatie, in het kader van het programma 'Zorg voor de Jeugd'. Daarnaast is € 3,6 miljoen overgeboekt naar het budget voor opdrachten in het kader van het programma 'Zorg voor de Jeugd', om de regionale projectleiders (€ 2,6 miljoen) en de regionale pilots multidisciplinaire centra kindermishandeling (€ 1 miljoen) voor het programma 'Geweld hoort nergens thuis' te financieren, die als decentrale-uitkering via het gemeentefonds is uitgekeerd. Deze overboeking betreft een correctieboeking op mutaties in de 1^e suppletoire begroting. Verder is er in het kader van interdepartementale samenwerking met het ministerie van Justitie en Veiligheid, circa € 0,8 miljoen overgeboekt ten behoeve van pilots jeugdbescherming, bijdrage aan Nationaal rapporteur mensenhandel en bijdrage aan Commissie de Winter. De overige middelen zijn overgeboekt naar het budget voor opdrachten in het kader van Kindermishandeling, omdat een deel van de middelen voor het programma 'Geweld hoort nergens thuis' en de meldcode Kindermishandeling als opdracht is uitgezet.

Transitie Jeugd

Het restant van de middelen transitie jeugd € 33,5 miljoen worden herbestemd voor het borgen van de continuïteit van essentiële jeugdhulp. Deze middelen, die niet meer tot besteding zullen komen in 2019, resteren uit de subsidieregeling bijzondere transitiekosten Jeugdwet. De regeling is reeds geëindigd per 31 december 2018.

Jeugdautoriteit

Er is € 20 miljoen als kasschuif doorgeschoven naar 2020. Deze middelen zijn als vangnet vanuit het gemeentefonds beschikbaar gesteld voor de periode 2019-2021 ten behoeve van de continuïteit van cruciale jeugdhulp, in de vorm van tijdelijke liquiditeitssteun voor instellingen. Deze middelen zijn in 2019 niet besteed, maar dienen wel beschikbaar te blijven.

Zorg voor de Jeugd

Vanuit het budget voor het programma Zorg voor de Jeugd is circa 6 miljoen overgeboekt naar het budget voor subsidies voor Kennis en beleidsinformatie. Deze middelen zijn ingezet voor de structurele instellingssubsidie aan het NJI en de bijdrage aan Ketenregie I-Sociaal Domein. De projectsubsidies aan het NJI zijn per 2019 afgebouwd, en opgenomen als activiteit in de instellingssubsidie. Daarnaast is er € 1,5 miljoen niet tot besteding gekomen. De overige middelen betreffen ontvangsten in het kader van (inter)departementale samenwerkingen op het terrein van jeugdhulp.

Opdrachten

Kindermishandeling

Vanuit subsidies Zorg voor de Jeugd is € 2,6 miljoen overgeboekt ten behoeve van de financiering van de regionale projectleiders voor het programma 'Geweld hoort nergens thuis'. Deze middelen waren met de eerste suppletoire begroting per abuis van een onjuist hoofdbudget overgeboekt naar het gemeentefonds. De mutaties op de tweede suppletoire begroting, betreffen een correctieboeking op dit hoofdbudget.

3.6 Artikel 6 Sport en bewegen

Tabel 8 Budgettaire gevolgen van beleid art. 6 Sport en bewegen (bedragen x € 1.000)					
	Stand oorspronkelijk vastgestelde begroting	Stand 1e suppletoire begroting	Mutaties 2e suppletoire begroting		Stand 2e suppletoire begroting
			Miljoenennota	Overig	
Verplichtingen	408.968	331.399	57.795	- 19.775	369.419
Uitgaven	409.498	341.709	32.451	- 19.775	354.385
Waarvan juridisch verplicht (%)	97,9%	100%			
1. Passend sport- en beweegaanbod	1.772	1.939	46	110	2.095
<i>Subsidies</i>	1.772	1.772	46	110	1.928
Sport en bewegen in de buurt	1.041	1.041	27	0	1.068
Stimuleren van een veiliger sportklimaat	731	731	19	110	860
<i>Opdrachten</i>	0	167	0	0	167
Sport en bewegen in de buurt	0	167	0	0	167
2. Uitblinken in sport	2.850	3.432	309	- 75	3.666
<i>Subsidies</i>	2.850	3.432	309	- 75	3.666
Topsportevenementen	2.850	3.432	309	- 75	3.666
3. Borgen van innovatie, kennisontwikkeling en kennisdeling	0	146	0	0	146
<i>Opdrachten</i>	0	146	0	0	146
Kennis als fundament	0	146	0	0	146
4. Sport verenigt Nederland	404.876	336.192	32.096	- 19.810	348.478
<i>Subsidies</i>	169.442	161.443	505	- 19.190	142.758
Inclusief sporten	3.227	1.917	781	- 740	1.958
Vaardig in bewegen	5.300	485	47	- 300	232
Duurzame en toegankelijke sportaccommodaties	87.000	87.000	- 6.007	- 11.000	69.993
Positief sportklimaat	7.016	1.286	181	- 392	1.075
Vitale sportaanbieders	8.971	14.746	2.133	- 3.350	13.529
Topsportevenementen	9.793	8.211	18	0	8.229
Topsportprogramma's	39.499	39.499	249	260	40.008
Kennis en innovatie sportbeleid	8.636	8.299	3.103	- 3.668	7.734
<i>Inkomensoverdrachten</i>	13.406	13.406	- 68	- 125	13.213

	Stand oorspronkelijk vastgestelde begroting	Stand 1e suppletoire begroting	Mutaties 2e suppletoire begroting		Stand 2e suppletoire begroting
			Miljoenennota	Overig	
Stipendiumregeling	13.406	13.406	- 68	- 125	13.213
<i>Oprachten</i>	213	4.308	687	- 545	4.450
Duurzame en toegankelijke sportaccommodaties	0	3.240	0	- 295	2.945
Kennis en innovatie sportbeleid	213	213	3	0	216
Overig	0	855	684	- 250	1.289
<i>Bijdragen aan ZBO/RWT's</i>	1.808	1.808	717	50	2.575
Dopingautoriteit	1.808	1.808	717	50	2.575
<i>Bijdragen aan medeoverheden</i>	152.000	152.000	33.000	0	185.000
Duurzame en toegankelijke sportaccommodaties	152.000	152.000	33.000	0	185.000
<i>Bijdragen aan (inter)nationale organisaties</i>	230	230	100	50	380
Dopingbestrijding	230	230	100	50	380
<i>Bijdragen aan andere begrotingshoofdstukken</i>	67.777	2.997	- 2.845	- 50	102
GF: Inclusief sporten	61.000	200	- 193	0	7
EZK: Duurzame en toegankelijke sportaccommodaties	6.714	54	27	- 50	31
BZ: Internationaal	63	63	1	0	64
Sportakkoord	0	2.680	- 2.680	0	0
Ontvangsten	740	740	0	0	740
Overig	740	740	0	0	740

Toelichting mutaties 2e suppletoire begroting Artikel 6.4 Sport verenigt Nederland

Subsidies

Duurzame en toegankelijke sportaccommodaties

Er zijn structureel middelen voor loonbijstelling beschikbaar gesteld. Daarnaast is € 4 miljoen beschikbaar gesteld voor de Stichting Waarborgfonds Sport om borgstellingen af te geven aan sportverenigingen zodat zij leningen kunnen afsluiten voor het investeren in de energieneutraliteit van sportaccommodaties. Daarnaast zijn er middelen ingezet als dekking voor de taakstellende onderuitputting. In totaal gaat het om € 17,0 miljoen aan mutaties.

Vitale sportaanbieders

Er zijn structureel middelen voor loonbijstelling beschikbaar gesteld. Ook is besloten de gereserveerde middelen voor de compensatiebetaling aan de Nederlandse Loterij Organisaties vrij te laten vallen. Compensatiebetaling vindt plaats vanaf het moment dat het nieuwe afdrachtspercentage zoals bepaald in de Wet Kansspelen op Afstand van toepassing is. In 2019 is dat nog niet het geval. Daarnaast is als gevolg van het opstarten en uitvoeren van meerjarige projecten en -activiteiten in 2019 een gewijzigd kasritme ontstaan waardoor incidentele onderbesteding is opgetreden. In totaal betreft het € 2,9 miljoen aan mutaties.

Bijdragen aan medeoverheden

Duurzame en toegankelijke sportaccomodaties

Er zijn incidenteel extra middelen beschikbaar gesteld voor de regeling 'specifieke uitkering stimulering sport'. Tevens zijn structureel middelen voor loonbijstelling beschikbaar gesteld. Ook heeft binnen het artikel sport en bewegen een budgettaire neutrale mutatie plaatsgevonden. De middelen zijn ingezet voor de ontwikkeling en instandhouding van sportaccomodaties en de aanschaf van sportmaterialen door gemeenten. In totaal gaat het om € 33,0 miljoen aan mutaties.

Bijdrage aan andere begrotingshoofdstukken

Vanwege het sportakkoord heeft er binnen dit onderdeel een verschuiving van middelen plaatsgevonden naar de andere instrumenten van het artikel sport en bewegen. In totaal gaat het om € 2,7 miljoen.

3.7 Artikel 7 Oorlogsgetroffenen en Herinnering Tweede Wereldoorlog

Tabel 9 Budgettaire gevolgen van beleid art. 7 Oorlogsgetroffenen en Herinnering Tweede Wereldoorlog (bedragen x € 1.000)

	Stand oorspronkelijk vastgestelde begroting	Stand 1e supplettoire begroting	Mutaties 2e supplettoire begroting		Stand 2e supplettoire begroting
			Miljoenennota	Overig	
Verplichtingen	260.435	29.327	1.705	9.100	40.132
Uitgaven	260.760	266.846	1.705	- 11.000	257.551
Waarvan juridisch verplicht (%)	99,2%	99,2%			
1. De zorg- en dienstverlening aan verzetsdeelnemers en oorlogsgetroffenen WOII en de herinnering aan WO II	22.108	29.018	- 3.419	0	25.599
<i>Subsidies</i>	21.271	28.181	- 3.427	0	24.754
Nationaal Comité 4 en 5 mei	5.150	5.150	0	0	5.150
Herdenken 75 jaar vrijheid	1.400	6.400	- 3.000	0	3.400
Nationale herinneringscentra	3.144	3.144	0	0	3.144
Collectieve Erkenning Indisch Nederland	1.600	1.600	0	0	1.600
Namenmonument	0	2.000	0	0	2.000
Zorg- en dienstverlening	6.000	6.000	0	0	6.000
Overig	3.977	3.887	- 427	0	3.460
<i>Bekostiging</i>	400	400	0	0	400
Overig	400	400	0	0	400
<i>Opdrachten</i>	413	413	7	0	420
Overig	413	413	7	0	420
<i>Bijdragen aan andere begrotingshoofdstukken</i>	24	24	1	0	25
Overig	24	24	1	0	25
2. Pensioenen en uitkeringen voor verzetsdeelnemers en oorlogsgetroffenen WO II	238.652	237.828	5.124	- 11.000	231.952
<i>Inkomensoverdrachten</i>	227.069	226.735	4.825	- 11.000	220.560

	Stand oorspronkelijk vastgestelde begroting	Stand 1e suppletoire begroting	Mutaties 2e suppletoire begroting		Stand 2e suppletoire begroting
			Miljoenennota	Overig	
Wetten en regelingen verzetsdeelnemers en oorlogsgetroffenen	227.069	226.735	4.825	- 11.000	220.560
<i>Bijdragen aan ZBO's/RWT's</i>	<i>11.583</i>	<i>11.093</i>	<i>299</i>	<i>0</i>	<i>11.392</i>
SVB	9.163	9.163	240	0	9.403
PUR	1.542	1.542	59	0	1.601
Overig	878	388	0	0	388
Ontvangsten	901	901	0	0	901
Overig	901	901	0	0	901

Toelichting mutaties 2e suppletoire begroting **Artikel 7.1 De zorg- en dienstverlening aan verzetsdeelnemers en oorlogsgetroffenen in WOII en de herinnering aan WOII**

Subsidies

Herdenken 75 jaar Vrijheid

Naar het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap is € 5 miljoen overgeboekt voor de modernisering van oorlogsmusea, voor wetenschappelijk onderzoek naar de geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog en voor het vergemakkelijken van de digitale toegang tot bronnen en archieven van de Tweede Wereldoorlog. Dit budget wordt via het Mondriaanfonds aan de sector beschikbaar gesteld. Daarnaast hebben nog een aantal in omvang geringe mutaties plaatsgevonden (per saldo € 2 miljoen). Dit betreft onder andere een overboeking van € 1 miljoen uit artikelonderdeel 2 voor het programma 75 jaar vrijheid en de ontvangst van de loon- en prijsbijstelling van € 0,5 miljoen.

Artikel 7.2 Pensioenen en uitkeringen voor verzetsdeelnemers en oorlogsgetroffenen WOII

Inkomensoverdrachten

Wetten en regelingen verzetsdeelnemers en oorlogsgetroffenen

Als gevolg van een sterkere daling van het aantal personen dat gebruik maakt van de regelingen voor voormalig verzetsdeelnemers en oorlogsgetroffenen wordt het budget met € 11 miljoen naar beneden gesteld. Tevens is er voor € 7,3 miljoen loon- en prijsbijstelling bijgeboekt. Daarnaast hebben nog een aantal in omvang geringe mutaties plaatsgevonden (per saldo € 2,5 miljoen). Dit betreft onder andere een overboeking van € 1 miljoen naar artikelonderdeel 1 voor het programma 75 jaar vrijheid.

3.8 Artikel 8 Tegemoetkoming specifieke kosten

Tabel 10 Budgettaire gevolgen van beleid art. 8 Tegemoetkoming specifieke kosten (bedragen x € 1.000)

	Stand oorspronkelijk vastgestelde begroting	Stand 1e suppletoire begroting	Mutaties 2e suppletoire begroting		Stand 2e suppletoire begroting
			Miljoenennota	Overig	
Verplichtingen	5.051.849	4.931.249	5.400	0	4.936.649

	Stand oorspronkelijk vastgestelde begroting	Stand 1e suppletoire begroting	Mutaties 2e suppletoire begroting		Stand 2e suppletoire begroting
			Miljoenennota	Overig	
Uitgaven	5.051.849	4.931.249	5.400	0	4.936.649
Waarvan juridisch verplicht (%)	100%				
<i>Inkomensoverdrachten</i>	5.051.849	4.931.249	5.400	0	4.936.649
1. Zorgtoeslag	5.014.400	4.889.800	5.400	0	4.895.200
2. Wet tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten (Wtcg)	0	0	0	0	0
3. Tegemoetkoming specifieke zorgkosten	37.449	41.449	0	0	41.449
Ontvangsten	0	0	0	0	0
Overig	0	0	0	0	0

Toelichting mutaties 2e suppletoire begroting

Inkomensoverdrachten

De uitgavenraming zorgtoeslag is op basis van de actuele raming van het Centraal Planbureau naar boven bijgesteld (€ 5,4 miljoen).

4 De niet-beleidsartikelen

4.1 Artikel 9 Algemeen

Tabel 11 Budgettaire gevolgen (bedragen x € 1.000)

	Stand oorspronkelijk vastgestelde begroting	Stand 1e suppletoire begroting	Mutaties 2e suppletoire begroting		Stand 2e suppletoire begroting
			Miljoenennota	Overig	
Verplichtingen	25.589	43.464	3.265	4.496	51.225
Uitgaven	25.589	43.464	- 8.837	3.936	38.563
1. Internationale samenwerking	4.896	4.837	1.880	3.936	10.653
<i>Bijdragen aan agentschappen</i>	0	0	962	0	962
Overig	0	0	962	0	962
<i>Bijdragen aan (inter)nationale organisaties</i>	4.896	4.837	918	3.936	9.691
World Health Organization	3.868	3.868	- 962	0	2.906
Overig	1.028	969	1.880	3.936	6.785
3. Eigenaarsbijdrage RIVM	15.693	33.627	- 10.717	0	22.910
<i>Bijdragen aan agentschappen</i>	15.693	33.627	- 10.717	0	22.910
Eigenaarsbijdrage RIVM	15.693	21.593	- 2.685	0	18.908
Eigenaarsbijdrage aCBG	0	500	0	0	500
Eigenaarsbijdrage CIBG	0	11.534	- 8.032	0	3.502
4. Begrotingsreserve achterborg WFZ-garanties	5.000	5.000	0	0	5.000
<i>Garanties</i>	5.000	5.000	0	0	5.000
Overig	5.000	5.000	0	0	5.000
Ontvangsten	0	0	0	0	0

	Stand oorspronkelijk vastgestelde begroting	Stand 1e suppletoire begroting	Mutaties 2e suppletoire begroting		Stand 2e suppletoire begroting
			Miljoenennota	Overig	
Overig	0	0	0	0	0

Toelichting mutaties 2e suppletoire begroting Artikel 9.1 Internationale samenwerking

Bijdragen aan (internationale) organisaties

Overig

De mutatie bij bijdragen aan (internationale) organisaties ad € 4,9 miljoen houdt onder meer verband met de overheveling van middelen t.b.v. de projectdirectie EMA van artikel 10 naar artikel 9 (€ 1,2 miljoen). Daarnaast is voor de Nederlandse bijdrage aan het UN AMR Trustfund € 4,5 miljoen aan dit artikel toegevoegd.

Artikel 9.2 Eigenaarsbijdrage RIVM

Bijdragen aan agentschappen

Eigenaarsbijdrage RIVM

Vanuit de eigenaarsbijdrage aan het RIVM op dit artikel vindt een overheveling plaats naar de projectdirectie Antonie van Leeuwenhoekterrein (in totaal € 3,1 miljoen) op artikel 10.

Eigenaarsbijdrage CIBG

De voorgefinancierde investeringsbijdragen van opdrachtgevers aan het CIBG uit 2017 en eerdere jaren zijn door middel van een budgetmutatie overgeheveld naar het ministerie van LNV en het ministerie van OCW (€ 8,0 miljoen).

4.2 Artikel 10 Apparaatsuitgaven

Tabel 12 Apparaatsuitgaven kerndepartement budgettaire gevolgen (bedragen x € 1.000)

	Stand oorspronkelijk vastgestelde begroting	Stand 1e suppletoire begroting	Mutaties 2e suppletoire begroting		Stand 2e suppletoire begroting
			Miljoenennota	Overig	
Verplichtingen	311.973	377.000	16.214	21.787	415.001
Uitgaven	312.192	390.820	14.019	21.127	425.966
Personele uitgaven	241.317	282.393	23.570	- 9.386	296.577
<i>waarvan eigen personeel</i>	227.851	259.224	23.566	- 16.878	265.912
<i>waarvan externe inhuur</i>	10.064	19.767	- 105	7.144	26.806
<i>waarvan overige personele uitgaven</i>	3.402	3.402	109	348	3.859
Materiële uitgaven	70.875	108.427	- 9.551	30.513	129.389
<i>waarvan ICT</i>	5.310	8.866	758	4.697	14.321
<i>waarvan bijdrage SSO's</i>	43.623	60.749	445	6.970	68.164
<i>waarvan overige materiële uitgaven</i>	21.942	38.812	- 10.754	18.846	46.904
Ontvangsten	6.357	40.227	3.421	1.220	44.868
Overig	6.357	40.227	3.421	1.220	44.868

Tabel 13 Nadere uitsplitsing apparaatsuitgaven (bedragen x € 1.000)

	Stand oorspronkelijk vastgestelde begroting	Stand 1e suppletoire begroting	Mutaties 2e suppletoire begroting		Stand 2e suppletoire begroting
			Miljoenennota	Overig	
Totaal apparaatsuitgaven Ministerie van VWS	312.192	390.820	14.019	21.127	425.966
Personele uitgaven kerndepartement	149.284	181.480	20.760	- 8.417	193.823
<i>waarvan eigen personeel</i>	137.896	161.706	20.933	- 15.959	166.680
<i>waarvan externe inhuur</i>	8.751	17.137	- 258	7.194	24.073
<i>waarvan overige personele uitgaven</i>	2.637	2.637	85	348	3.070
Materiële uitgaven kerndepartement	49.838	82.383	- 3.870	25.600	104.113
<i>waarvan ICT</i>	3.070	2.635	1.963	401	4.999
<i>waarvan bijdrage SSO's</i>	39.298	56.424	4.713	6.995	68.132
<i>waarvan overige materiële uitgaven</i>	7.470	23.324	- 10.546	18.204	30.982
Personele uitgaven inspecties	74.148	78.705	2.391	0	81.096
<i>waarvan eigen personeel</i>	72.395	77.142	2.335	0	79.477
<i>waarvan externe inhuur</i>	988	798	32	0	830
<i>waarvan overige personele uitgaven</i>	765	765	24	0	789
Materiële uitgaven inspecties	14.565	17.765	- 5.241	4.000	16.524
<i>waarvan ICT</i>	1.550	4.750	- 1.291	4.000	7.459
<i>waarvan bijdrage SSO's</i>	3.950	3.950	- 3.950	0	0
<i>waarvan overige materiële uitgaven</i>	9.065	9.065	0	0	9.065
Personele uitgaven SCP en raden	17.885	22.208	419	- 969	21.658
<i>waarvan eigen personeel</i>	17.560	20.376	298	- 919	19.755
<i>waarvan externe inhuur</i>	325	1.832	121	- 50	1.903
<i>waarvan overige personele uitgaven</i>	0	0	0	0	0
Materiële uitgaven SCP en raden	6.472	8.279	- 440	913	8.752
<i>waarvan ICT</i>	690	1.481	86	296	1.863
<i>waarvan bijdrage SSO's</i>	375	375	- 318	- 25	32
<i>waarvan overige materiële uitgaven</i>	5.407	6.423	- 208	642	6.857

Toelichting mutaties 2e suppletoire begroting

Personele uitgaven kerndepartement

De geraamde personele uitgaven van het kerndepartement zijn sinds de eerste suppletoire begroting met € 12,3 miljoen naar boven bijgesteld. Dit is de som van hogere geraamde uitgaven ten behoeve van eigen personeel (€ 5 miljoen), externe inhuur (€ 6,9 miljoen) en overige personele uitgaven (€ 0,4 miljoen).

De toename in eigen personeel (€ 5 miljoen) heeft met name betrekking op de toebedeling van de loonbijstelling (€ 3,5 miljoen). Daarnaast is sprake van een groot aantal andere kleine mutaties die per saldo leiden tot hogere uitgaven voor eigen personeel.

De toename in externe inhuur (€ 6,9 miljoen) hangt onder andere samen met deerschikking van het budget voor het Antonie van Leeuwenhoekterrein (€ 2,4 miljoen). Daarnaast is onder meer sprake van hogere uitgaven voor de uitvoering van diverse subsidieregelingen door de Dienst

Uitvoering Subsidies aan Instellingen (DUS-I) en een groot aantal andere beschikkingen binnen de totale personele uitgaven met een omvang van € 4,5 miljoen.

Materiële uitgaven kerndepartement

De materiële uitgaven van het kerndepartement laten ten opzichte van de eerste suppletoire begroting een toename zien van € 21,7 miljoen. Dit is de som van hogere geraamde uitgaven voor ICT (€ 2,3 miljoen), bijdrage SSO's (€ 11,7 miljoen) en overige materiële uitgaven (€ 7,7 miljoen). De toename in bijdrage SSO's (€ 11,7 miljoen) wordt grotendeels verklaard door het verwerken van de bijdragen van buitendiensten voor de SSO's. Conform gebruikelijke systematiek wordt dit pas gedurende het jaar verrekend. Daarnaast is € 3,5 miljoen beschikbaar gesteld voor de relocatie van EMA. De toename in overige materiële uitgaven wordt onder meer verklaard door hogere uitgaven voor de bouw van een laboratorium op het Antonie van Leeuwenhoek-terrein dat voldoet aan de Global Action Plan (GAP) III-eisen van de WHO (€ 8,2 mln).

Personele en materiële uitgaven inspecties

De geraamde personele uitgaven van de IGJ zijn sinds de eerste suppletoire begroting met € 2,3 miljoen naar boven bijgesteld. De materiële uitgaven van de IGJ laten vanaf de eerste suppletoire begroting een afname zien van € 1,2 miljoen.

De afname van de materiële uitgaven (€ 1,2 miljoen) zijn een saldo van hogere uitgaven aan ICT (€ 2,7 miljoen) en overhevelingen voor de bijdragen aan SSO's (€ 4 miljoen). De hogere uitgaven aan ICT worden verklaard door de investering in een nieuw ICT-systeem.

Ontvangsten

De ontvangstenraming wordt ten opzichte van de eerste suppletoire begroting verhoogd met € 4,6 miljoen. Dit betreft onder meer ontvangsten van agentschappen en raden voor betalingen aan SSO's en het kernministerie.

4.3 Artikel 11 Nominaal en onvoorzien

Tabel 14 Begrotingsuitgaven (bedragen x € 1.000)

	Stand oorspronkelijk vastgestelde begroting	Stand 1e suppletoire begroting	Mutaties 2e suppletoire begroting		Stand 2e suppletoire begroting
			Miljoenennota	Overig	
Verplichtingen	- 31.169	70.262	- 59.495	- 10.767	0
Uitgaven	- 31.169	70.262	- 59.495	- 10.767	0
<i>Loonbijstelling</i>	3.430	98.014	- 97.495	- 519	0
<i>waarvan programma</i>	3.430	98.014	- 97.495	- 519	0
<i>waarvan apparaat</i>	0	0	0	0	0
<i>Prijsbijstelling</i>	4.213	12.148	- 2.000	- 10.148	0
<i>waarvan programma</i>	2.225	12.148	- 2.000	- 10.148	0
<i>waarvan apparaat</i>	1.988	0	0	0	0
<i>Onvoorzien</i>	0	0	0	0	0

	Stand oorspronkelijk vastgestelde begroting	Stand 1e suppletoire begroting	Mutaties 2e suppletoire begroting		Stand 2e suppletoire begroting
			Miljoenennota	Overig	
Taakstelling	- 38.812	- 39.900	40.000	- 100	0
waarvan programma	- 38.812	- 39.900	40.000	- 100	0
waarvan apparaat	0	0	0	0	0
Ontvangsten	0	0	0	0	0
Overig	0	0	0	0	0

Toelichting Uitgaven

Loonbijstelling

De loonbijstelling is toebedeeld aan de diverse instrumenten in de begroting (€ 98 miljoen).

Prijsbijstelling

De prijsbijstelling is toebedeeld aan de diverse instrumenten in de begroting (€ 12,1 miljoen).

Taakstelling

Dit betreft met name de invulling van taakstellende onderuitputting met een omvang van € 41 miljoen.

5 Financieel Beeld Zorg

5.1 Inleiding

Deze paragraaf geeft een actueel beeld van de zorguitgaven. De gepresenteerde cijfers sluiten aan bij de Najaarsnota 2019, die de Minister van Financiën aan de Tweede Kamer aanbiedt.

In deze paragraaf worden alleen de nieuwe mutaties toegelicht. Deze nieuwe mutaties betreffen de bijstellingen ten opzichte van de standen die zijn opgenomen in de ontwerpbegroting 2020.

Dit deel van de 2^e suppletoire begroting 2019 bestaat uit de volgende paragrafen:

5.1. Inleiding

5.2. Verticale ontwikkeling van de zorguitgaven en –ontvangsten 2019

5.3. Toetsing van de netto zorguitgaven aan het Uitgavenplafond Zorg 2019

5.2 Verticale ontwikkeling van de zorguitgaven en –ontvangsten 2019

Tabel 1 laat vanaf de stand ontwerpbegroting 2020 de verticale ontwikkeling van de zorguitgaven en -ontvangsten in het lopende jaar zien. De bijstellingen in de raming voor 2019 die reeds hebben plaatsgevonden in de 1^e suppletoire begroting 2019 en in de ontwerpbegroting 2020 zijn in die stukken toegelicht en worden hier niet meegenomen.

Tabel 1 Verticale ontwikkeling van de totale zorguitgaven en –ontvangsten 2019 (bedragen x € 1 miljoen)

	2019
Bruto zorguitgaven ontwerpbegroting 2020	75.137,9
<i>Bijstelling 2^e suppletoire begroting 2019</i>	
Autonoom	- 421,0
Actualisering Zvw-uitgaven	- 600,0
Actualisering Wlz-uitgaven	179,0
Beleidsmatig	- 7,6
Overig	- 7,6
Technisch	- 0,2
Overig	- 0,2
<i>Totaal bijstelling uitgaven</i>	<i>- 428,8</i>
Bruto zorguitgaven 2^e suppletoire begroting 2019	74.709,0
Ontvangsten ontwerpbegroting 2020	4.957,9
<i>Bijstelling 2^e suppletoire begroting 2019</i>	
<i>Totaal bijstelling ontvangsten</i>	<i>0,0</i>
Ontvangsten 2^e suppletoire begroting 2019	4.957,9
Netto zorguitgaven ontwerpbegroting 2020	70.179,9
<i>Totaal netto bijstelling 2^e suppletoire begroting 2019</i>	<i>- 428,8</i>
Netto zorguitgaven 2^e suppletoire begroting 2019	69.751,1
<i>Bron: VWS, gegevens Zorginstituut Nederland over (voorlopige) financieringslasten Zvw en Wlz en NZa-gegevens over de productieafspraken en voorlopige realisatiegegevens.</i>	

Toelichting nieuwe mutaties

Uitgaven

Autonoom

Actualisering Zvw-uitgaven

Op basis van voorlopige gegevens van het Zorginstituut over het eerste half jaar van 2019 zijn de ramingen van de Zvw-uitgaven 2019 geactualiseerd. Binnen de Zvw tekent zich een onderschrijding af van circa € 600 miljoen. Het gaat hier om de verwachte onderschrijding bij de hoofdlijnaakkoordsectoren. De verwachte onderschrijding bij de overige sectoren is reeds bij begroting 2020 gemeld. De geraamde onderschrijding kan nog wijzigen op grond van de realisatiecijfers over geheel 2019. Daarover wordt in het jaarverslag 2019 nader gerapporteerd.

Actualisering Wlz-uitgaven

Op basis van de geactualiseerde prognose uit het addendum op het augustusadvies van de NZa is het beschikbare Wlz-kader 2019 structureel met € 130 miljoen verhoogd. Bovenop deze structureel extra beschikbare middelen wordt, in het licht van de toename van wachtlijsten, in 2019 incidenteel een extra bedrag van € 60 miljoen beschikbaar gesteld. Vanwege beperkte overdekking van het Wlz-kader op de begroting van € 11 miljoen nemen de verwachte Wlz-uitgaven in 2019 met € 179 miljoen toe. Van de manoeuvreerruimte van € 60 miljoen, die dient om het contracteerproces soepel te laten verlopen, wordt verondersteld dat deze niet tot extra uitgaven leidt en daarmee geen effect heeft op de begroting.

Beleidsmatig

Overig

De post overig betreft het saldo van enkele mutaties, onder meer vrijval van middelen voor de subsidieregeling waarmee medisch specialisten worden gefaciliteerd bij de overstap naar loondienst (€ 7,1 miljoen).

Technisch

Overig

Dit betreft diverse kleine mutaties als gevolg van overboekingen van het Uitgavenplafond Zorg naar de VWS-begroting (Uitgavenplafond Rijksbegroting), zoals beschreven in paragraaf 5.3.

5.3 Toetsing van de netto zorguitgaven aan het Uitgavenplafond Zorg 2019

Tabel 2 laat de toetsing van de netto zorguitgaven aan het Uitgavenplafond Zorg zien vanaf de stand ontwerpbegroting 2020.

Tabel 2 Toetsing netto zorguitgaven aan het Uitgavenplafond Zorg 2019 (bedragen x € 1 miljoen)¹

	2019
A Netto zorguitgaven	
1 Stand ontwerpbegroting 2020	70.179,9
2 Bijstelling bij 2 ^e suppletoire begroting 2019	- 428,8
3 Stand 2 ^e suppletoire begroting 2019	69.751,1
B Uitgavenplafond Zorg	
4 Stand ontwerpbegroting 2020	71.172,8
5 Bijstelling bij 2 ^e suppletoire begroting 2019	- 0,2
6 Stand 2 ^e suppletoire begroting 2019	71.172,6
C + Overschrijding/- Onderschrijding	
7 Stand ontwerpbegroting 2020 (=1-4)	- 992,9
8 Bijstelling bij 2 ^e suppletoire begroting 2019	- 428,6
9 Stand 2 ^e suppletoire begroting 2020 (=3-6)	- 1.421,5

¹ Als gevolg van afronding kan de som der delen afwijken van het totaal.

Bron: VWS, gegevens Zorginstituut over (voorlopige) financieringslasten Zvw en Wlz en NZa-gegevens over de productieafspraken en (voorlopige) realisatiegegevens.

Toelichting

Onderdeel A Netto zorguitgaven

In paragraaf 5.2 is in tabel 1 de bijstelling van de netto zorguitgaven opgenomen en toegelicht.

Onderdeel B Uitgavenplafond Zorg

Het Uitgavenplafond Zorg wordt conform de begrotingsregels bijgesteld voor loon- en prijsontwikkelingen en overboekingen tussen de Uitgavenplafonds Zorg, Rijksbegroting en Sociale Zekerheid (SZA). Ten opzichte van de stand begroting 2020 zijn er enkele kleine overboekingen geweest van het Uitgavenplafond Zorg naar de VWS-begroting (Uitgavenplafond Rijksbegroting).

Onderdeel C Overschrijding (+) / Onderschrijding (-)

Uit de toetsing van de netto zorguitgaven aan het Uitgavenplafond Zorg blijkt dat de actuele onderschrijding van het Uitgavenplafond Zorg € 1,4 miljard bedraagt. Dat is een toename van € 0,4 miljard ten opzichte van de stand in de ontwerpbegroting 2020 (€ 1,0 miljard), voornamelijk als gevolg van de neerwaartse bijstelling van de netto zorguitgaven. Het bedrag van € 1,4 miljard kan nog wijzigen op grond van meer definitieve cijfers over 2019 van het Zorginstituut en de NZa over de zorguitgaven. Hierover wordt in het jaarverslag 2019 nader gerapporteerd.

Tabel 3 geeft een overzicht van de onderschrijdingen van het Uitgavenplafond Zorg in 2019 vanaf de stand ontwerpbegroting 2019.

Tabel 3 Ontwikkeling over-/onderschrijding Uitgavenplafond Zorg 2019 (bedragen x € 1 miljoen)

	2019
Stand ontwerpbegroting 2019	- 502,1
Mutatie 1 ^e suppletoire begroting 2019	53,6
Stand 1^e suppletoire begroting 2019	- 448,5
Mutatie ontwerpbegroting 2020	- 544,4
Stand ontwerpbegroting 2020	- 992,9
Mutatie 2 ^e suppletoire begroting 2019	- 428,6
Stand 2^e suppletoire begroting 2019	- 1.421,5

Bron: VWS, gegevens Zorginstituut Nederland over (voorlopige) financieringslasten Zvw en Wlz en NZa-gegevens over de productieafspraken en voorlopige realisatiegegevens.